

Europos Komisijos Regioninės ir miestų politikos
generaliniam direktoratui

Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties
generaliniam direktoratui

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

DĖL 2014–2020 M. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMUI SUKURTOS VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS VEIKIMO, SĄSKAITOSE PATEIKTOS INFORMACIJOS BEI EUROPOS KOMISIJAI 2018 M. LIEPOS 1 D.–2019 M. BIRŽELIO 30 D. LAIKOTARPIU DEKLARUOTŲ IŠLAIDŲ (AUDITO NUOMONĖ PAGAL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES) NR. 1303/2013 127 STRAIPSNĮ)

2020 m. kovo 2 d. Nr. FAE-2
Vilnius

Įžanga

Mes, toliau pasirašę, atstovaudami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei¹, nepriklausomi, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 4 dalyje, atlikome 2018 m. liepos 1 d. prasidėjusių ir 2019 m. birželio 30 d. pasibaigusių ataskaitinių metų sąskaitų auditą, išlaidų, kurias Komisijos prašoma atlyginti ataskaitiniais metais (ir kurios įtrauktos į sąskaitas), teisėtumo ir teisingumo, valdymo ir kontrolės sistemos veikimo auditą ir pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 63 straipsnio 7 dalį patikrinome valdymo pareiškimą dėl 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos CCI Nr. 2014/LT/16/MA/OP/001, kad pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 5 dalies a punktą galėtume pateikti audito nuomonę.

¹ LR Seimo 2003-07-01 nutarimu Nr. IX-1667 LR valstybės kontrolei pavesta atlikti 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos audito institucijos funkcijas.

Vadovaujančiosios ir tvirtinančiosios institucijos atsakomybė

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, paskirta programos vadovaujančiąja institucija ir programos tvirtinančiąja institucija, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 ir 126 straipsniuose minėtoms institucijoms nustatytas funkcijas yra atsakinga už tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą.

Paskirta programos tvirtinančioji institucija visų pirma yra atsakinga už sąskaitų parengimą (pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 137 straipsnį) ir patvirtinimą, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio b ir c punktuose.

Be to, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio c punktą tvirtinančioji institucija yra atsakinga už patvirtinimą, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikytiną teisę ir buvo patirtos vykdant veiksmus, atrinktus finansavimui pagal programai taikytinus kriterijus bei laikantis taikytinos teisės².

Audito institucijos atsakomybė

Kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 5 dalies a punkte, Audito institucijai patikėta atsakomybė pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl to, ar sąskaitose teisingai ir sąžiningai atskleidžiama informacija, ar išlaidos, kurias atlyginti prašoma Komisijos ir kurios deklaruojamos sąskaitose, yra teisėtos ir tvarkingos ir ar įdiegta valdymo ir kontrolės sistema veikia tinkamai. Nuomonėje taip pat turime nurodyti, ar, atlikus audito darbą, yra pagrindo abejoti tvirtinimais valdymo pareiškime³.

Auditas atliekamas pagal Audito strategiją⁴ ir tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus⁵. Tarptautiniuose audito standartuose nustatyta, kad audito institucija turi laikytis etikos reikalavimų, planuoti ir atlikti audito darbą taip, kad gautų pakankamą užtikrinimą, reikalingą nuomonei pareikšti.

Audito metu atliekamos procedūros, kurių metu surenkama pakankamai tinkamų įrodymų, kad būtų galima pagrįsti toliau pateikiamą nuomonę. Atliekamos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo, įskaitant reikšmingo iškraipymo dėl sukčiavimo ar klaidos rizikos vertinimą. Audito institucijos įsitikinimu, šiomis aplinkybėmis atliktos audito procedūros yra tinkamos.

Manome, kad surinkta pakankamai ir tinkamų audito įrodymų, kad būtų galima pareikšti nuomonę, išskyrus tuos, kurie nurodyti dalyje „Audito apimties ribojimas“.

Pagrindiniai audito, susijusio su programa, metu nustatyti faktai pateikiami prie šios valstybinio audito išvados (Metinės nuomonės) pridedamoje 2020 m. kovo 2 d. valstybinio audito ataskaitoje (Metinėje kontrolės ataskaitoje), kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 5 dalies b punkte.

² Kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 6 str.

³ Laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 63 straipsnio 7 dalies.

⁴ 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos audito strategija parengta 2015-05-08 (atnaujinta 2020-02-18) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 str.

⁵ Audito institucija vadovaujasi tarptautiniais audito standartais.

Audito apimties ribojimas

Reikšmingų audito apimties ribojimų nebuvo (dėl veiksmų, turėjusių įtakos audito apimčiai, žr. dalį „Kiti dalykai“).

Sąlyginė nuomonė

Audito institucijos nuomone ir remiantis atliktu audito darbu:

- sąskaitose informacija pateikiama teisingai ir sąžiningai, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 480/2014 29 straipsnio 5 dalyje;
- išlaidos, kurias atlyginti prašoma Komisijos, sąskaitose yra teisėtos ir tvarkingos;
- įdiegta valdymo ir kontrolės sistema veikia tinkamai,

išskyrus su išlaidų, kurias atlyginti prašoma Komisijos, sąskaitose teisėtumu ir tvarkingumu susijusius reikšmingus dalykus:

- veiksmų audito metu buvo nustatytos dvi sisteminio pobūdžio klaidos (detaliau žr. Metinės kontrolės ataskaitos 5.11 skyrių);
- nustatyti atvejai, kai buvo nesilaikyta viešųjų pirkimų ir nacionalinių išlaidų tinkamumo taisyklių ar kitų nacionalinių teisės aktų nuostatų, dėl kurių Audito institucijos nustatytas bendras klaidų lygis viršijo taikytiną 2 proc. reikšmingumo lygį (detaliau žr. Metinės kontrolės ataskaitos 5.9 skyrių). Vadovaujančioji ir tvirtinančioji institucijos ėmėsi reikiamų korekcinų veiksmų, kad likutinis bendras klaidų lygis neviršytų taikytino 2 proc. reikšmingumo lygio (detaliau žr. Metinės kontrolės ataskaitos 5.8 skyrių);

ir su valdymo ir kontrolės sistemos veikimu susijusius reikšmingus dalykus:

- sistemos audito metu buvo nustatytos trys sisteminio pobūdžio klaidos (detaliau žr. Metinės kontrolės ataskaitos 4.4 skyrių);
- įgyvendintos ne visos Vadovaujančiosios institucijos veiksmų plane nustatytos priemonės, reikalingos užtikrinti tinkamų ir teisingų veiksmų programos įgyvendinimo rodiklių reikšmių pateikimą Europos Komisijai (detaliau žr. Metinės kontrolės ataskaitos 8.3 skyrių).

Todėl manome, kad šios išlygos poveikis yra ribotas.

Šis poveikis atitinka 15 924 276,84 Eur ir 2 proc. visų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų, o poveikis Europos Sąjungos įnašui yra 11 532 092,83 Eur.

Atlikus audito darbą nėra pagrindo abejoti tvirtinimais valdymo pareiškime.

Dalyko pabrėžimas

Mes atkreipiame dėmesį, kad:

- Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos šiuo metu pagal kompetenciją atlieka teisės aktuose nustatytus atitinkamus procesinius veiksmus devyniuose projektuose, finansuojamuose 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų veiksmų programos lėšomis. Vienas iš projektų yra susijęs su detaliam

testavimui atrinktu mokėjimo prašymu. Kadangi procesiniai veiksmai nebaigti, nėra galimybės įvertinti jų rezultatų įtakos deklaruotų Komisijai išlaidų tinkamumui, tačiau įtakos detaliojo testavimo procedūrų apimčiai atliekami procesiniai veiksmai neturėjo (žr. Metinės kontrolės ataskaitos 8.1 skyrių);

- Komisijos 2016 m. gruodžio 5–16 d. atlikto 2014–2020 m. išankstinio prevencinio sistemos audito Nr. REGC214LT0049 2018 m. gruodžio 6 d. ataskaitoje vadovaujančiajai institucijai, be kita ko, pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos Nr. 7 ir 8 dėl užsienio tiekėjus galimai diskriminuojančių kvalifikacijos reikalavimų užsienio ūkio subjektams ir /ar ekspertams, siekiantiems įrodyti, kad turi teisę verstis rangos sutarčiai įvykdyti reikalinga veikla, kartu su pasiūlymu pateikti teisės pripažinimo dokumentus. Pastebėjimų ir rekomendacijų derinimo procesas tarp vadovaujančiosios institucijos ir Komisijos nėra baigtas, todėl nėra galimybės įvertinti jų įtakos deklaruotų Komisijai išlaidų tinkamumui (detaliau žr. Metinės kontrolės ataskaitos 8.2 poskyrį).

Dalyko pabrėžime nurodyti dalykai nedaro įtakos mūsų teikiamai Nuomonei.

Kiti dalykai

Pagal galiojančius Europos Sąjungos ir nacionalinius teisės aktus Europos Komisijai deklaruojami mokėjimo prašymai su išankstinio apmokėjimo sąskaitomis, nebaigtų įgyvendinti projektų mokėjimo prašymai ir baigtų projektų, kurių stebėsenos rodiklių reikšmės planuojama pasiekti per tam tikrą laikotarpį baigus projektą, mokėjimo prašymai. Atitinkamai tokiais atvejais audito metu nebuvo galimybės įvertinti, ar tokie projektai įgyvendinti laikantis patvirtinimo sprendimo ir audito metu atitiko visas taikomas sąlygas, susijusias su jų funkcijomis, naudojimu ir siektiniais tikslais bei sukurtais produktais ir pasiektais rezultatais, kaip tai apibrėžta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 480/2014 27 str. 2 dalies a ir c punktuose (žr. Metinės kontrolės ataskaitos 5.7 poskyrį).

Europos Sąjungos investicijų audito departamento direktorius

Arūnas Siniauskas

Europos Sąjungos investicijų audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Rasa Mikelionytė